

Aanpak van compactie in de rijsporen op fruitpercelen

Wat?

Rijsporen in de grasbaan kunnen sterk gecompacteerd zijn. De grasstrook kan heringezaaid worden, waarvoor verschillende machines beschikbaar zijn. In het algemeen is het echter belangrijk om bij een nieuwe aanplant voldoende aandacht te besteden aan de aanleg en het beheer van de grasstrook om compactie in de rijsporen te vermijden.

Hoe?

Aanleg en beheer van de grasstrook

Om compactie in de rijsporen te voorkomen, is het bij een nieuwe aanplant belangrijk om voldoende aandacht te besteden aan de aanleg en het beheer van de grasstrook. Denk hierbij aan:

- Diepwoelen voor je het zaaibed aanlegt tegen bodemcompactie (diepte meestal 40-70 cm)
- Inzaaien onder goede omstandigheden: bij droog weer als er kort erna regen voorspeld wordt om de kieming te bevorderen.
- Aangepaste grasmengsels (plantagemixen met combinatie van soorten met snelle uitstoeing en diepere beworteling).
- Om de andere rij gras inzaaien om bij gewasbeschermingsbehandelingen niet op de pas ingezaaide strook te moeten rijden. Zaai bijvoorbeeld een deel in mei en in het andere gedeelte in september.
- Rijpaden hoger aanleggen (geprofileerde rijpaden, zie Figuur 2).
- De grasbaan bol aanleggen (gecombineerd met kleine drempels op de rand van de zwart/grasstrook bij hellende percelen om runoff te vermijden).
- Regelmatig maaien (maai-spuitscombinatie) voor een stevige grasstrook. Extensief maaibeheer is echter wel gunstig voor biodiversiteit en bestuiving.
- Bandenkeuze en -druk, denk hierbij aan geblokte banden of lage druk-banden.
- Machinekeuze (machine met (verstelbare) dubbele as, bredere banden) om de druk optimaal te verdelen.
- Bij de oogst: gebruik van pluktrein/plukwagen/pluk-o-trak/...

Aanpak van gecompacteerd rijsporen in de grasstrook

- Op vlakke percelen is een bewerking met woeltanden aan te raden om de compactie te doorbreken, zodat het stilstaand water kan infiltreren (diepwoeler, Fruitaerator (Figuur 1),...). Op hellende percelen is dit af te raden, omdat de draagkracht van de bodem zal dalen, en hierdoor de trekkracht vermindert en insporing groter kan worden.
- De grasstrook kan heringezaaid worden met een rotoeg met geprofileerde lat en aangedreven aandrukrol, met zijdelangse schelpen die de rijsporen terug vullen met grond van de zwartstrook (Figuur 2). Een andere mogelijkheid is de grasstrook te bewerken met een schijveneg (sporenvuller; Figuur 3) en herin te zaaien met een rotoeg. Een rotoeg kan ook zelf aangepast worden met bv. een geprofileerde lat, messen om de compactie te doorbreken, en schelpen aan de zijkant en in het midden (Figuur 4).



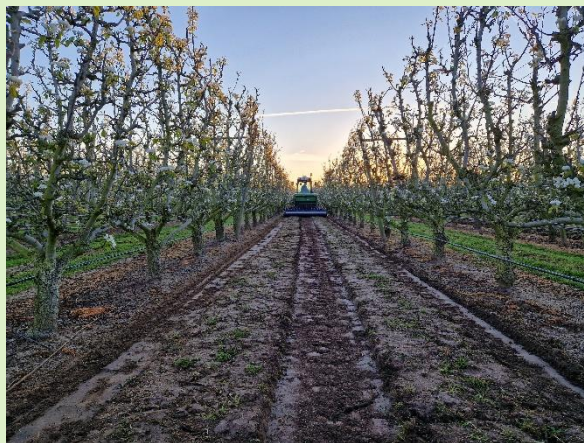
Figuur 1 Fruitaerator: Deze machine trekt de sporen op door middel van trillende woeltanden, om ook in moeilijke omstandigheden de compactie in de bovenste 20 cm te doorbreken (trilfunctie om trekweerstand te verlagen).

Deze fiche werd opgemaakt in het kader van het Blue Deal-project 'Vlaanderen WaterProof' en het project Water+Land+Schap 2.0 'Velpevallei'.

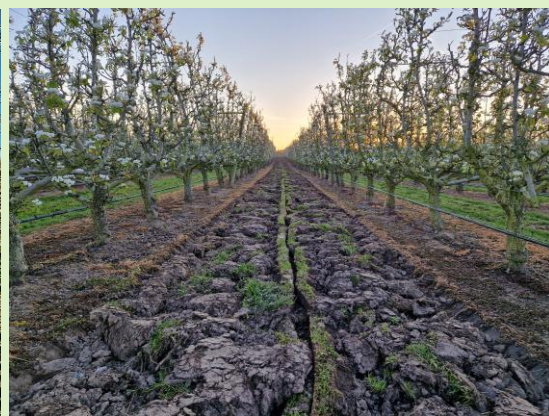
In elk geval zijn belangrijke aandachtspunten dat de bewerking gebeurt op een moment dat er niet wekelijks door de boomgaard gereden wordt, bv. na de pluk, en op voorwaarde dat er geen natte periode voorspeld wordt. De effectiviteit van het aanpakken van compactie in de rijsporen zal dan ook afhankelijk zijn van verschillende factoren zoals het moment van de bewerking van de rijsporen, de weersomstandigheden, hellingsgraad van het perceel,...

Een filmpje over deze machines is beschikbaar via:

<https://www.pcfuit.be/nl/onderzoek/onderzoeksdomeinen/water/waterproof>



Figuur 2 Grasstrook heringezaaid met een rotores met geprofileerde lat en aangedreven aandrukrol, met zijdelangse schelpen (Induma).



Figuur 3 Schijveneg (sporenvuller) (Dekens).



Figuur 4 Grasstrook heringezaaid met een rotores met geprofileerde lat, messen om de compactie te doorbreken, en schelpen aan de zijkant en in het midden.

